

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Fyzikální korespondenční škola 2009/2010	
Jméno a příjmení	
Název školy	
Místo školy	
Číslo a název experimentální úlohy	2. Kde udělal Aristotelés chybu?

Volný pád je pohyb, který koná puštěné těleso z výšky h v blízkosti povrchu Země. Zanedbáme-li odpor vzduchu, jde o rovnoměrně zrychlený pohyb s nulovou počáteční rychlostí.

Úkol: Zjisti závislost dráhy s , kterou urazí těleso při volném pádu, na čase t .

Pomůcky: Stopky, míček od stolního fotbalu, dlouhý stůl, fix

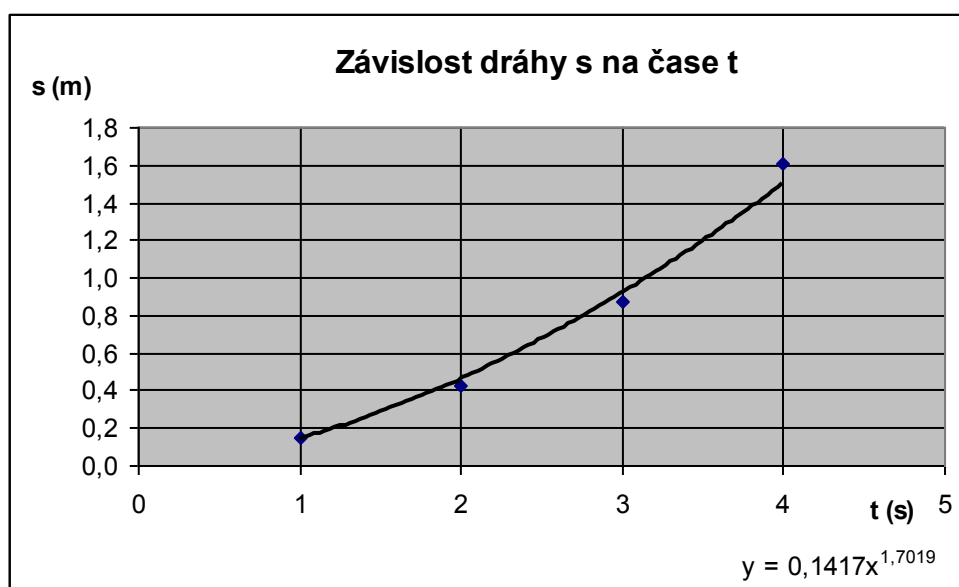
Postup: Delší stůl jsem na jedné straně podložil, tak aby se zemí svíral malý úhel. Připravil jsem si stopky a umístil míček na začátek stolu. Současně jsem pustil stopky a míček. Po uplynutí jedné, dvou, třech a čtyřech sekundách jsem udělal rychle na místě, kde se nalézal míček, fixem tečku. Poté jsem změřil s přesností na půl centimetru vzdálenost mezi počáteční polohou míčku a polohou míčku v jedné, ve dvou, třech a čtyřech sekundách.

Vypracování:

Číslo měření	Vzdálenost mezi počáteční polohou míčku a polohou míčku			
	v jedné sekundě s_1 (m)	ve dvou sekundách s_2 (m)	ve třech sekundách s_3 (m)	ve čtyřech sekundách s_4 (m)
1	0,150	0,445	0,890	1,630
2	0,165	0,435	0,860	1,615
3	0,130	0,420	0,870	1,600
4	0,155	0,440	0,895	1,620
5	0,140	0,415	0,855	1,600
Průměr	0,148	0,431	0,874	1,613

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

t (s)	s (m)
1	0,148
2	0,431
3	0,874
4	1,613

Závěr:

Závislost dráhy s , kterou urazí těleso při volném pádu, na čase t není lineární. Není tedy stejná jako pro rychlost. Výsledný vztah vypočtený programem Microsoft Excel je $y = 0,1417x^{1,7019}$. Ve vztahu je místo dráhy s napsaná veličina y a místo času t veličina x . Závislost dráhy s na čase t proto můžeme po zaokrouhlení napsat: $s = 0,14 t^{1,7}$

Poznámka:

Naše měření není úplně přesné a také jsme při něm zanedbali odpor vzduchu a odpor, který vzniká při valení kuličky po desce.

Závislost dráhy s na čase t by měla být: $s = k * t^2$. Konstanta k se mění. Záleží na sklonu desky. Pro volný pád (sklon desky je 90°) je jeho velikost přibližně rovna 4,9. Kdybychom ale měření prováděli přímo pro volný pád a ne pomocí skloněné desky, potřebovali bychom

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

vysokou rychlostí. Za 4 sekundy totiž těleso při volném pádu urazí vzdálenost větší jak 70 m.

Pro přehled přidávám tabulku, která ukazuje, jakou vzdálenost urazí těleso a jakou rychlostí se pohybuje po uplynutí určité doby při volném pádu. Při pohledu na sloupeček s rychlostmi, jistě rychle poznáš, proč upuštěný předmět, třeba jen drobná mince, z větší výšky je velmi nebezpečný pro lidi, na které padá.

t (s)	v (m/s)	v (km/h)	s (m)
1	9,8	35,3	4,9
2	19,6	70,6	19,6
3	29,4	105,8	44,1
4	39,2	141,1	78,4
5	49	176,4	122,5

